

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КЗ СОР «Сумський
фаховий медичний коледж»

29.08.2015 № 307

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок реалізації здобувачами освіти
права на вільний вибір освітніх компонентів
у КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж»**

I. Загальні положення

1.1. Положення розроблене відповідно до пункту 17 статті 54 Закону України «Про фахову передвищу освіту» та Положення про організацію освітнього процесу в КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж» з метою конкретизації процедури формування переліку та подальшого вивчення здобувачами освіти освітніх компонентів із циклу вільного вибору для підготовки фахівця освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» та забезпечує реалізацію здобувачами фахової передвищої освіти права на вільний вибір освітніх компонентів.

1.2. Положення забезпечує умови для конкретизації процедури формування переліку та подальшого вивчення здобувачами фахової передвищої освіти вибіркового освітніх компонентів:

- формування та доведення до відома здобувачів фахової передвищої освіти переліку освітніх компонентів вільного вибору;
- процедуру здійснення здобувачами фахової передвищої освіти вибору освітніх компонентів із сформованого переліку;
- організацію подальшого вивчення обраних освітніх компонентів;
- визначення результатів навчання за обраними освітніми компонентами.

1.3. Вибір освітніх компонентів у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом, в обов'язку, що становить не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти створює умови для здобувачів фахової передвищої освіти щодо поглиблення професійних знань та здобуття спеціальних компетентностей.

1.4. Для планування та організації освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який формується на підставі освітньо-професійної програми та затвердженого переліку вибіркового освітніх компонентів. До переліку освітніх компонентів робочого навчального

плану входять нормативні освітні компоненти, які є обов'язковими для вивчення усіма здобувачами освіти та вибіркові освітні компоненти (курси за вибором), які здобувачі освіти обирають самостійно.

1.5. Освітні компоненти за вибором здобувача фахової передвищої освіти, або вибіркові освітні компоненти – це освітні компоненти, які вводяться Коледжем, цикловими комісіями з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів фахової передвищої освіти, посилення їх конкурентоспроможності на ринку праці та ефективного використання можливостей Коледжу, сприяють академічній мобільності здобувачів, їх особистим інтересам, а також врахування регіональних потреб.

1.6. Вибіркові освітні компоненти професійної та практичної підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки та визначають характер майбутньої діяльності, сприяють академічній мобільності здобувача освіти та його особистим інтересам.

1.7. Вивчення вибірових освітніх компонентів починається з другого курсу для здобувачів освіти на основі базової загальної середньої освіти. Перелік вибірових освітніх компонентів на наступний навчальний рік може змінюватись.

1.8. Вибір освітніх компонентів варіативної частини освітньо-професійної програми здобувачі фахової передвищої освіти здійснюють при формуванні індивідуального навчального плану.

II. Організаційно-методичне забезпечення права здобувачів фахової передвищої освіти на вибір освітніх компонентів

2.1. Коледж несе відповідальність за якість викладання та належне методичне забезпечення освітніх компонентів, які пропонуються здобувачам для реалізації ними права вільного вибору.

2.2. У Коледжі визначено загальні підходи до формування варіативної частини /компоненти освітніх програм..

2.3. Форма контролю освітніх компонентів за вибором відповідно до навчального плану – дифзалік.

2.4. Викладання вибірових освітніх компонентів здійснює викладач циклової комісії за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності циклової комісії оперативно задовільнити потреби здобувачів освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраною спеціальністю.

2.5. Забезпечення циклових комісій щодо можливості організації освітнього

процесу високої якості передбачає:

- кадрове забезпечення (досвід викладання освітніх компонентів, підвищення кваліфікації);
- навчально-методичне забезпечення (навчально-методичні комплекси, підручники, посібники, методичні рекомендації, кейси, мультимедійне забезпечення, технічний супровід).

2.6. Здобувачам фахової передвищої освіти пропонуються на вибір освітні компоненти, робочі програми навчальних дисциплін, які розроблені у відповідності до чинного законодавства, розглянуті та схвалені на засіданнях циклових комісій, затверджені заступником директора з навчальної роботи.

2.7. Вибір освітніх компонентів здобувач освіти здійснює в процесі формування свого індивідуального навчального плану у межах, передбачених відповідною освітньою програмою підготовки фахового молодшого бакалавра та робочим навчальним планом з дотриманням послідовності вивчення освітніх компонентів певної спеціальності.

2.8. Мінімальна чисельність здобувачів освіти для формування групи з вивчення окремої вибіркової компоненти становить за освітньою програмою підготовки фахового молодшого бакалавра - від 15 до 30 осіб.

2.9. Узагальнена інформація про вибір здобувачами фахової передвищої освіти вибіркових освітніх компонентів передається завідувачами відділень заступнику директора з навчальної роботи для врахування при розрахунку навчального навантаження викладачів на навчальний рік.

2.10. Циклова комісія, яка забезпечує викладання вибіркових освітніх компонентів:

- подає до 01 вересня кожного навчального року до методичного кабінету робочі програми навчальних дисциплін кожної вибіркової компоненти;
- для забезпечення принципу конкурентності при виборі здобувачами освіти вибіркових компонентів, які викладаються, педагогічні працівники Циклової комісії у вільний від аудиторних занять час проводять відповідні презентаційні заходи (проводять оглядові лекції, готують інформаційні матеріали, які можуть бути розміщені на стендах циклової комісії та сайті коледжу (сторінці циклової комісії).

2.11. Пропозиції щодо змін до варіативної частини робочого навчального плану на наступний навчальний рік формуються цикловими комісіями з врахуванням пропозицій гарантів освітніх програм, студентського самоврядування, роботодавців та стандартів фахової передвищої освіти. Зміни затверджуються Педагогічною радою і є обов'язковими для виконання педагогічними працівниками Коледжу.

2.12. Перелік вибіркових освітніх компонентів включає у себе переважно

компоненти, які визначають спеціалізовану підготовку здобувача освіти і спрямовані на покращення спроможності випускника до працевлаштування за обраним фахом. Вибіркові освітні компоненти, внесені до індивідуального навчального плану здобувача, є обов'язковими для їх вивчення.

2.13. При реалізації здобувачами освіти права на академічну мобільність вибір освітніх компонентів передбачається в іншому закладі освіти.

2.14. Обрані здобувачем освіти освітні компоненти є невід'ємною складовою індивідуального навчального плану здобувача.

2.15. Невиконання будь якої з позицій індивідуального навчального плану є академічною заборгованістю.

2.16. Перелік вибірових освітніх компонентів періодично переглядається та оновлюється відповідно до сучасних вимог.

2.17. Пропозиції щодо змін до переліку вибірових освітніх компонентів на наступний навчальний рік формуються головою циклової комісії у поданні на ім'я директора коледжу до 01 жовтня поточного навчального року.

2.18. Зміна обраних компонентів після початку навчального семестру, в якому вони викладаються, не допускається.

2.19. Якщо здобувач освіти у встановлені терміни без поважних причин не скористався своїм правом вибору освітніх компонентів, відповідні позиції його індивідуального навчального плану визначаються за пропозиціями циклової комісії та навчальної частини. Якщо за першою заявою здобувач не зарахований на вивчення вказаної в заяві навчальної дисципліни у зв'язку з неможливістю формування групи через недостатню кількість заяв для вивчення обраних освітніх компонентів, такому здобувачу пропонується здійснити повторний вибір освітніх компонентів за вибором шляхом подання повторної заяви з переліку вибірових освітніх компонентів.

2.20. За результатами реалізації права здобувача на вільний вибір освітніх компонентів до його індивідуального навчального плану мають бути включені всі види навчального навантаження, сукупний обсяг, що включає обов'язкову та вибірову складову.

2.21. Сукупний обсяг обов'язкової та вибірової складових індивідуального навчального плану здобувача, незалежно від шляхів реалізації права на вільний вибір освітніх компонентів, повинен відповідати вказаному в освітній програмі, за якою навчається здобувач, навчальному плану.

III. Порядок реалізації права вільного вибору здобувачами фахової передвищої освіти вибірових освітніх компонентів

3.1 Право вибору надається усім здобувачам освіти Коледжу. Кількість вибірових освітніх компонентів на наступний навчальний рік, кількість годин

на їх вивчення, форми контролю визначаються робочим навчальним планом освітньо-професійної програми, спеціальності, за яким навчається здобувач.

3.2 Терміни проведення процедур вибору здобувачами фахової передвищої освіти освітніх компонентів визначаються із необхідності своєчасного планування та організації освітнього процесу, його методичного і кадрового забезпечення, формування контингенту здобувачів у групах.

3.3 Здобувачі освіти реалізують своє право вибору освітніх компонентів на навчальні роки не пізніше червня місяця, який передує навчальному року, під час якого передбачене вивчення обраних ними освітніх компонентів.

3.4. Процедура вибору здобувачами фахової передвищої освіти вибіркового освітніх компонентів включає наступні етапи:

3.4.1. Із запропонованого переліку вибіркового освітніх компонентів здобувачі обирають освітні компоненти для включення до індивідуального навчального плану (ІНП) здобувача освіти. До 01 червня кожного навчального року здобувачі освіти заповнюють Google-форму, у якій зазначають обрані вибіркові освітні компоненти, а також подають заяву із переліком вибраних компонентів завідувачу відділення. У разі недостатньої кількості здобувачів для формування навчальної групи з певної дисципліни, завідувач відділення пропонує обрати інші дисципліни: ті, на які вже сформовано групи, або ті, де групи ще недоукомплектовані.

3.4.2. На підставі аналізу Google-форм (поданих заяв) завідувач відділення передає заступнику директора з навчальної роботи інформацію про вибрані здобувачами освітні компоненти вільного вибору. Завідувач відділення до кінця другого семестру формує групи для їх вивчення та готує відповідні проекти наказів щодо організації вивчення вибіркового освітніх компонентів.

3.4.3. Заступник директора з навчальної роботи:

- оприлюднює до початку поточного навчального року перелік вибіркового освітніх компонентів;
- здійснює розрахунок навчального навантаження;
- подає на затвердження Педагогічної ради коледжу робочі навчальні плани на навчальний рік з урахуванням вибраних здобувачами освіти освітніх компонентів;
- складає розклад занять з урахуванням вибраних здобувачами освіти освітніх компонентів.

3.4.4. Завідувач відділення:

- доводить до відома здобувачів освіти кожного курсу перелік вибіркового освітніх компонентів на навчальний рік та нормативні вимоги щодо їх вивчення, надає перелік вибіркового освітніх компонентів

старостам груп.

- здобувачі освіти обирають вибіркові освітні компоненти шляхом подачі письмової заяви щодо вибору вибіркових компонентів у встановлені терміни на ім'я завідувача відділення (Додаток 1). Заява зберігається в особовій справі академічної групи протягом усього терміну навчання здобувачів.
- на підставі поданих заяв складає списки здобувачів освіти відповідної вибіркової дисципліни (Додаток 2);
- подає заступнику директора з навчальної роботи перелік обраних здобувачами освіти вибіркових дисциплін, які будуть вивчатися у навчальному році, за зразком (Додаток 3)

3.4.5. Здобувачам, яким вибір освітніх компонентів не може бути реалізований з причин, зазначених у даному Положенні, повідомляється про відмову із зазначенням причин і пропонується зробити вибір інших освітніх компонентів згідно переліку. Здобувач освіти протягом 2 днів повинен обрати іншу дисципліну, для вивчення якої сформувалась (чи формується) кількісно достатня група здобувачів та подати повторну заяву із зазначенням обраних вибіркових освітніх компонентів, які будуть вивчатися у навчальному році.

3.4.6. Здобувач освіти, який з поважної причини (хвороба, участь у програмі академічної мобільності тощо), не визначився з вибірковими компонентами, має право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

3.4.7. Здобувач освіти, який не визначився з переліком вибіркових освітніх компонентів та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде включений до групи для вивчення тих дисциплін, які визначить завідувач відділення.

3.4.8. Обрані освітні компоненти вносяться до робочих навчальних планів і визначають навчальне навантаження викладачів на навчальний рік.

3.4.9. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибіркових освітніх компонентів, інформація про вибіркові освітні компоненти вноситься до індивідуального плану здобувача освіти. З цього моменту вибірковий компонент стає для здобувача обов'язковим.

3.4.10. Індивідуальний навчальний план здобувача освіти розробляється на навчальний рік на підставі робочого навчального плану і включає всі обов'язкові освітні компоненти та вибіркові освітні компоненти, обрані здобувачем, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки фахового молодшого бакалавра, з урахуванням структурно-логічної послідовності вивчення освітніх компонентів, що визначають зміст освіти за певною спеціальністю, та системи оцінювання (підсумковий контроль знань, атестація випускника).

IV. Процедура перезарахування кредитів

4.1. У разі поновлення, переведення здобувача фахової передвищої освіти перезарахування вибіркового освітніх компонентів проводиться завідувачем відділення на підставі академічної довідки, наданої здобувачем в установленому порядку.

4.2. Перезарахування кредитів вибіркового освітніх компонентів проводиться за рахунок фактично вивчених освітніх компонентів певного циклу за умови однакової (або більшої) кількості кредитів.

4.3. Адміністрація Коледжу може дозволити здобувачам-учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибірково освітні компоненти, які прослухані в іншому закладі освіти, але не передбачені навчальним планом відповідної спеціальності в коледжі.

V. Прикінцеві положення

5.1. Усі зміни та доповнення до даного Положення вносяться шляхом видання наказу директора Коледжу про внесення та затвердження відповідних змін.

5.2. Положення про порядок та умови обрання здобувачами освіти КЗ «Сумський фаховий медичний коледж» вибіркового освітніх компонентів вступає в дію з моменту його затвердження.

Заступник директора з навчальної роботи
Завідувачі відділень

Лариса СИМОНЕНКО
Анна БАРАНОВА
Лілія ЗАЙЦЕВА

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання

Педагогічної ради коледжу

ds. OS. 2025 № 1

Додаток 1

Завідувачу відділення КЗ СОР «Сумський
фаховий медичний коледж»

_____ (ім'я, прізвище)

Спеціальності _____

ОПП _____

здобувача освіти _____ курсу, групи _____

_____ (ім'я, прізвище)

ЗАЯВА

Із запропонованих вибіркових дисциплін (з каталогу) прошу включити до мого індивідуального навчального плану для вивчення у _____ семестрі 20__ - 20__ н.р. наступні дисципліни:

_____ (вказати повну назву дисципліни)

_____ (вказати повну назву дисципліни)

_____ (дата)

_____ (підпис)

Заступнику директора з навчальної роботи

_____ (ім'я, прізвище)

Завідувача відділення

_____ (ім'я, прізвище)

СПИСОК ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ОПІ _____ групи _____

на вивчення вибіркового освітнього компоненту « _____ »
(назва ОК)

1. _____ (ПІБ здобувача освіти)
2. _____ (ПІБ здобувача освіти)
3. _____ (ПІБ здобувача освіти)
4. _____ (ПІБ здобувача освіти)
5. _____ (ПІБ здобувача освіти)
6. _____ (ПІБ здобувача освіти)

_____ (дата)

_____ (підпис)

Заступнику директора з навчальної роботи

_____ (ім'я, прізвище)

Завідувача відділення

_____ (ім'я, прізвище)

Перелік обраних здобувачами освіти освітньо-професійної програми освітніх компонентів для вивчення у _____ н.р.

2 курс

№	Назва вибіркового освітнього компоненту	Академічна група	Кількість здобувачів освіти

3 курс

№	Назва вибіркового освітнього компоненту	Академічна група	Кількість здобувачів освіти

4 курс

№	Назва вибіркового освітнього компоненту	Академічна група	Кількість здобувачів освіти

_____ (дата)

_____ (підпис)